USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **A. B. A. M. A.,** zastoupený Mgr. Faridem Alizeyem, advokátem se sídlem Stodolní 7, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, ve věci žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 6. 2017, č. j. OAM-244/ZA-ZA11-ZA15-2017, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 19. 10. 2017, č. j. 61Az 13/2017 – 36,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1] Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 19. 10. 2017, č. j. 61Az 13/2017 – 36, zamítl žalobu podanou žalobcem (dále jen „stěžovatel“) proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 9. 6. 2017, č. j. OAM-244/ZA-ZA11-ZA15-2017, jímž ministerstvo zastavilo řízení o udělení mezinárodní ochrany stěžovateli podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neboť žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany je nepřípustná podle § 10a odst. 1 písm. b) téhož zákona. Uvedeným rozhodnutím žalovaný též vyslovil, že státem příslušným k posouzení podané žádosti stěžovatele je ve smyslu čl. 3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 (dále jen „nařízení Dublin III“) Spolková republika Německo (dále též „SRN“).

[2] Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[3] Nejvyšší správní soud, po konstatování přípustnosti kasační stížnosti, se ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje

vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

[4] Přesahem vlastních zájmů stěžovatele, který ve věcech azylu jedině vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je, kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce, pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.

[5] O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v případě, že se kasační stížnost týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu nebo jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, přičemž rozdílnost v judikatuře může nastat na úrovni krajských soudů i Nejvyššího správního soudu. Kasační stížnost bude přijatelná rovněž pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je na místě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky. O takové pochybení se může jednat především tehdy, nerespektoval-li krajský soud ustálenou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu nebo krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. V této souvislosti je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že pokud by k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení, především procesního charakteru, proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby byla důvodem přijatelnosti kasační stížnosti.

[6] Z výše uvedeného vyplývá, že je v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu, aby uvedl, v čem spatřuje, v mezích kritérií přijatelnosti popsaných výše, v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by měl Nejvyšší správní soud jeho kasační stížnost věcně projednat.

[7] Stěžovatel v kasační stížnosti předně namítl nesprávné posouzení podmínek pro určení příslušnosti ve smyslu čl. 12 nařízení Dublin III, přičemž konstatoval sporné užití tohoto článku na daný případ. V posuzované věci pak měl být podle názoru stěžovatele dán humanitární důvod pro použití diskrečního ustanovení čl. 17 uvedeného nařízení, a to s ohledem na jeho osobní situaci. Konkrétně stěžovatel obsáhle poukázal na závažný zdravotní stav svého bratra, kterému poskytuje osobní asistenci, a dále na „*kmenovou nesnášenlivost libyjské komunity v SRN*“.

[8] V kontextu nyní řešeného případu je přitom zcela zásadním rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2017, č. j. 1 Azs 398/2017 - 25, jímž byla zamítnuta kasační stížnost shora zmiňovaného bratra stěžovatele, k jehož osobě (resp. zdravotnímu stavu) se vztahuje veškerá stěžovatelova argumentace uplatněná v nyní projednávané kasační stížnosti. Nutno doplnit, že kasační stížnost v odkazované věci bratra stěžovatele byla vystavěna v zásadě na totožných tvrzeních, od jejichž posouzení nemá Nejvyšší správní soud důvod se jakkoliv odchylovat.

[9] Nejvyšší správní soud tak již dříve ve shora poukazovaném rozsudku vyhodnotil, že *„stěžovatel ve své argumentaci pomíjí, že krajský soud (a před ním i žalovaný) dovodil použití čl. 12 odst. 2 nařízení Dublin III (podle kterého „[p]okud je žadatel držitelem platného víza, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný členský stát, který toto vízum udělil […]“) na základě čl. 12 odst. 4 nařízení Dublin III, podle kterého „[p]okud je žadatel držitelem […] jednoho či více víz, jejichž platnost skončila před méně než šesti měsíci a na základě nichž mohl vstoupit na území členského státu, použijí se odstavce 1, 2 a 3, dokud žadatel neopustil území členských států“. Z citovaného ustanovení je nepochybné, že pokud žadatel naplňuje podmínky odstavce 4, tedy byl držitelem víza, jehož platnost skončila před méně než šesti měsíci, a na základě tohoto víza mohl vstoupit na území členského státu, uplatní se pro určení příslušnosti odstavec 2 a příslušným státem je členský stát, který takové vízum udělil.“* Stěžovatel přitom naplnění podmínek čl. 12 odst. 4 nařízení Dublin III nijak nezpochybnil, když bylo skutečností, že dne 23. 7. 2017, kdy podal žádost o mezinárodní ochranu na území České republiky, byl držitelem strpitelského víza č. D41621643 vydaného Spolkovou republikou Německo dne 15. 6. 2016, s platností do dne 14. 12. 2016. Vzhledem ke skutečnosti, že příslušnost členského státu byla určena na základě kritéria výslovně předvídaného nařízením Dublin III (čl. 12 odst. 2 ve spojení s odst. 4), nebyla založena příslušnost České republiky ve smyslu čl. 3 odst. 2 věty první tohoto nařízení, jak nesprávně dovozoval stěžovatel. Tvrzené nedostatečné odůvodnění napadeného rozsudku tak bylo založeno pouze na tom, že stěžovatel vytrhl část argumentace krajského soudu z kontextu. Námitce nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku tudíž v této části nebylo možné přisvědčit.

[10] Stěžejní kasační námitkou dané věci pak byla otázka naplnění podmínek pro použití diskrečního ustanovení podle čl. 17 nařízení Dublin III, a to ve vztahu k tzv. „*zdravotním případům*“. S tímto se však již Nejvyšší správní soud obsáhle vypořádal v dříve odkazovaném rozsudku ze dne 7. 12. 2017, č. j. 1 Azs 398/2017 - 25, jenž se konkrétně týkal případu stěžovatelova bratra. V tomto rozsudku Nejvyšší správní soud, ve světle judikatury Soudního dvora, uzavřel:

„… členské státy jsou na základě přijímací směrnice (směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu) povinny i v rámci řízení na základě nařízení Dublin III poskytnout žadatelům o azyl zejména nezbytnou lékařskou péči a lékařskou pomoc, které zahrnují alespoň neodkladnou péči a základní léčbu onemocnění a závažných duševních chorob. Za těchto podmínek a v souladu se vzájemnou důvěrou, která panuje mezi členskými státy, existuje silná domněnka, že lékařská péče poskytovaná žadatelům o azyl v členských státech je odpovídající (odst. 70 rozsudku C. K. [tj. rozsudek Soudního dvora ze dne 16. 2. 2017, *C. K.*, C-578/16 PPU]*).*

Obdobně jako ve věci C. K. (srov. odst. 71 daného rozsudku) ani v nyní posuzované věci stěžovatel netvrdil, že by v SRN docházelo k systémovým nedostatkům v přístupu žadatelů o mezinárodní ochranu ke zdravotní péči. Takové skutečnosti neplynou ani ze spisu.

Soudní dvůr ovšem nevyloučil, že mohou existovat výjimečné situace, kdy i bez ohledu na kvalitu přijetí a péči dostupnou v členském státě příslušném pro posouzení žádosti, nebude možné vyloučit, že přemístění žadatele o azyl, jehož zdravotní stav je obzvláště závažný, může pro něj samo o sobě s sebou nést skutečné riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv EU (odst. 73 rozsudku C. K.). Pokud žadatel předloží, zejm. v rámci řízení o opravném prostředku, objektivní skutečnosti (zejm. lékařská osvědčení), která mohou prokazovat obzvláštní závažnost jeho zdravotní stavu a značné a nevratné následky, které by pro něj mohlo přemístění představovat, nemohou orgány dotčeného členského státu, včetně jeho soudů, nepřihlédnout k těmto skutečnostem (odst. 75 rozsudku C. K.).

I pokud by ovšem taková situace nastala, nevzniká členskému státu povinnost převzít příslušnost na základě čl. 17 nařízení Dublin III (odst. 88 rozsudku C. K.). Soudní dvůr ponechal uplatnění čl. 17 nařízení Dublin III v diskreci členských států. Pokud by zdravotní stav žadatele byl natolik závažný, že by samotné jeho přemístění představovalo skutečné riziko nelidského a ponižujícího zacházení a toto riziko by nebylo možné vyloučit ani přijetím opatření podle čl. 29 až 32 nařízení Dublin III (zejm. doprovod lékařského personálu, vybavení prostředky a nezbytnými léčivými přípravky během přemístění, včasné poskytnutí veškerých potřebných informací o zdravotním stavu příslušnému státu) a kapitoly III prováděcího nařízení Komise (ES) č. 1560/2003, bylo by povinností orgánů členského státu, aby odložily výkon rozhodnutí o přemístění do doby, než zdravotní stav žadatele jeho přemístění umožní. Teprve pokud by zdravotní stav žadatele neumožnil přemístění během šestiměsíční lhůty stanovené v čl. 29 odst. 1 nařízení Dublin III, zanikla by povinnost příslušného státu k převzetí žadatele a příslušným státem by se v důsledku uplynutí této lhůty (nikoliv na základě čl. 17 nařízení Dublin III) stal dožadující členský stát, tedy stát, v němž se žadatel fyzicky nachází (odst. 76 až 90 rozsudku C. K.).

Přemístěním žadatele do SRN pro něj nevznikne skutečné riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv EU. V souladu s požadavky Soudního dvora krajský soud ověřil aktuální zdravotní stav stěžovatele prostřednictvím dvou dotazů na Fakultní nemocnici v Ostravě. Z odpovědi ze dne 23. 8. 2017 vyplynulo, že stěžovatel byl v péči onkologické kliniky od dubna do června 2017, byl léčen chemoterapií s dobrým efektem, v červenci byl operován na urologii (retroperitoneální lymfadenectomie), vedlejší diagnózou je u stěžovatele stav po střelném poranění L páteře (paraparesa DKK), stěžovatel je po rehabilitaci v lázních Darkov. Z odpovědi ze dne 20. 9. 2017 plyne, že stěžovateli byl uložen klidový režim bez fyzické zátěže a delší přesuny jsou nevhodné.

Byť je zdravotní stav stěžovatele nepochybně závažný, krajský soud nepochybil, pokud uzavřel, že z předložených lékařských zpráv nelze dovodit skutečné riziko nelidského či ponižujícího zacházení způsobené přemístěním stěžovatele. Takové riziko by v souladu s výše citovanými kritérii stanovými Soudním dvorem v rozsudku C. K. nastalo v případě, že by přemístění mělo pro zdravotní stav stěžovatele značné a nevratné následky. Byť podle zprávy onkologické kliniky je přemístění stěžovatele „nevhodné", toto hodnocení důsledků pro zdravotní stav stěžovatele provedené onkologickou klinikou, nedosahuje závažnosti, která by představovala skutečné riziko porušení čl. 4 Listiny základních práv EU. Z lékařských zpráv nevyplývá, že by přemístění mohlo mít značné a nevratné následky pro zdravotní stav stěžovatele. V této souvislosti však Nejvyšší správní soud zároveň zdůraznil, že *„žalovaný bude před případným přemístěním povinen znovu aktuálně a pečlivě posoudit zdravotní stav*

stěžovatele, neboť zdravotní stav je stavem dynamickým, který se v průběhu i krátké doby může značně změnit (srov. odst. 84 rozsudku C. K. poslední větu). Žalovaný bude také povinen dodržet všechny záruky pro kontrolovaný přesun požadované nařízením Dublin III a prováděcím nařízením, zejm. bude povinen přijmout nutná a vhodná opatření pro přepravu stěžovatele uzpůsobená jeho aktuálnímu zdravotnímu stavu, včetně zdravotnického personálu a nezbytných léků. Žalovaný bude povinen také v dostatečném předstihu informovat SRN o aktuálním zdravotním stavu stěžovatele tak, aby mohlo být jeho přijetí řádně připraveno a byla mu poskytnuta nezbytná zdravotní péče od jeho příjezdu do příslušného členského státu. Pokud by se v době po vydání nynějšího rozhodnutí do fyzického přemístění stěžovatele jeho zdravotní stav zhoršil natolik, že by nebylo možné vyloučit porušení čl. 4 Listiny základních práv EU, bude žalovaný povinen výkon rozhodnutí o příslušnosti SRN a přemístění stěžovatele odložit.

[11] Z citovaného textu odůvodnění výše uvedeného rozsudku Nejvyššího správního soudu je tedy zřejmé, že daná právní otázka byla judikaturou Nejvyššího správního soudu plně řešena, a je nutno upozornit, že v případě, který se osoby stěžovatele bezprostředně dotýká. Stěžejní námitka stěžovatele tak tímto byla v podstatě již dříve vypořádána, když byla vyčerpávajícím způsobem posouzena otázka naplnění podmínek pro použití diskrečního ustanovení podle čl. 17 nařízení Dublin III v kontextu zdravotního stavu stěžovatelova bratra, na který stěžovatel ve své argumentaci odkazoval.

[12] Co se týče zcela obecného tvrzení stěžovatele o „kmenové nesnášenlivosti libyjské komunity v SRN“, Nejvyšší správní soud neshledal nic nezákonného na závěru krajského soudu, který konstatoval, že *„žalovaný nepochybil, když napadeným rozhodnutím řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce zastavil pro její nepřípustnost a určil, že státem příslušným k posouzení této žádosti je SRN. Na tomto závěru nic nemůže změnit ani žalobcem namítaná případná národnostní nesnášenlivost nebo nevraživost mezi Libyjci nacházejícími se na území tohoto státu.“* Ač se v daném ohledu jednalo o odůvodnění na samé hraně přezkoumatelnosti, je nutné je vnímat v komplexu závěrů učiněných krajským soudem ve vztahu k určení příslušnosti státu k posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany, přičemž podstatnou zde byla skutečnost, že stěžovatel do protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany dne 30. 3. 2017 pouze nekonkrétně uvedl, že *„v Německu je spousta Libyjců, se kterými nechce být v kontaktu“*. Z takto obecně tvrzené okolnosti řešeného případu dle názoru Nejvyššího správního soudu nikterak neplyne, že by byl založen důvod hodný zvláštního zřetele, u něhož by bylo třeba učinit podrobnější úvahu o aplikaci čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III. K tomu Nejvyšší správní soud odkazuje na rozsudek ze dne 5. 1. 2017, č. j. 2 Azs 222/2016 – 24, v němž vyložil, že *„[d]iskreční oprávnění obsažené v článku 17 odst. 1 nařízení Dublin III kopíruje článek 3 odst. 2 předchozího Nařízení Rady (ES) č. 343/2003 (dále jen „nařízení Dublin II“), který byl označován jako „klauzule suverenity“. I pod jiným názvem toto ustanovení představuje možnost státu posoudit žádost o udělení mezinárodní ochrany, i když k němu není příslušný. S ohledem na dosažení účelu řízení o mezinárodní ochraně, tj. poskytnutí skutečné efektivní ochrany před individuálně identifikovanou újmou, je třeba konstatovat, že mohou nastat situace, kdy postup podle kritérií pro určení státu příslušného k posouzení žádosti nepovede k realizaci smyslu řízení. Jinými slovy ve státě příslušném k řízení o mezinárodní ochraně dle nařízení Dublin III nebude žadatel v bezpečí před hrozbou takové újmy. Pro úplnost je třeba dodat, že pojednávaná hrozba újmy je předkládána ve smyslu trvání důvodu, který vedl žadatele o azyl k opuštění třetí země, i ve státě příslušném k posouzení žádosti (např. dosah ohrožení*

života žadatele i na území příslušného státu), příp. ve smyslu výjimečného důvodu v podobě zvláštního zájmu, např. na zachování rodiny pohromadě apod. Je nutno zdůraznit, že se jedná o jiné posuzování, než jakým je přezkum azylového řízení v určeném státě z důvodu vyloučení existence systémových nedostatků, pro které by nebylo možno žadatele do tohoto státu přemístit – to je dle judikatury Nejvyššího správního soudu při konstatování příslušnosti jiného státu nutno provést vždy (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Azs 248/2014 – 27). Pro úplnost pak Nejvyšší správní soud upozorňuje, že stěžovatel pravděpodobně pobýval na území SRN v letech 2014 – 2016 bez významnějších obtíží, jelikož svá tvrzení o nesnášenlivosti v rámci libyjské komunity nikterak nekonkretizoval. Je třeba též zrekapitulovat, že stěžejním důvodem žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany v České republice bylo, že je zde léčen jeho bratr, k čemuž stěžovatel mj. sdělil, že léčba v Německu stojí 23 000 Euro měsíčně, kdežto v České republice 4 000 Euro měsíčně a *„lázně tady fungují lépe“*. Tyto skutečnosti plynoucí z vyjádření stěžovatele tedy do jisté míry svědčí tomu, že pohnutkou k podání žádosti o mezinárodní ochranu byla zvláště „ekonomická výhodnost“ léčby bratra na území České republiky. Nejvyšší správní soud proto považoval za správný (a v souvislosti s obecným tvrzením stěžovatele i za najisto dostatečný) postup žalovaného, který na straně 4 napadeného rozhodnutí komplexně hodnotil, zda v případě Spolkové republiky Německo existují závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a podmínky pro přijetí žadatelů, přičemž současně s tímto posouzením též konstatoval, že státní moc SRN dodržuje právní předpisy a lidská práva a je schopna zajistit dodržování lidských práv a právních předpisů i ze strany nestátních subjektů. Nejvyšší správní soud se pak s tímto závěrem žalovaného naprosto ztotožňuje.

[13] Námitky uplatněné stěžovatelem právě vůči Spolkové republice Německo, která je obecně vnímána jako země zajišťující vysoký standard ochrany práv jednotlivých osob, a to v rozličných životních situacích, lze shledat až absurdními. Jistě je dobře představitelné, že v rámci jednotlivých etnických či kulturně, příp. nábožensky vymezených skupin žijících na území SRN mohou panovat nevraživosti a nejrůznější skupinové tlaky, včetně násilných, plynoucí z jejich kulturního, náboženského či národnostního ukotvení, tradic apod. Právě politický, správní a justiční systém SRN však v rámci Evropy dává jednu z nejsilnějších záruk, že případné obtíže, jimž byl konkrétní příslušník takovéto skupiny vystaven, budou, pokud se obrátí na orgány SRN, těmito orgány řešeny a také v převážné většině případů účinně vyřešeny.

[14] Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tak poskytuje dostatečnou odpověď na stížní námitky uvedené v kasační stížnosti a Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[15] Proto Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost stěžovatele nepřijatelnou a z tohoto důvodu ji odmítl (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

[16] Nejvyšší správní soud nerozhodoval o návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, protože o tomto mimořádném opravném prostředku bylo

rozhodnuto bez zbytečného prodlení po nezbytném poučení účastníků řízení a obstarání dalších podkladů nutných pro rozhodnutí.

[17] Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 3 věta první za použití § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. prosince 2017

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu